

BRANNBEFALSNYTT

Medlemsnytt for

Norsk Brannbefals Landsforbund

Nr. 5 År 2003 Redaktør: Per Ole Sivertsen

21.05.2003

Sannsynlighetsbetraktning er feil!

Av Guttorm Liebe 20.05.03

Oslo Sporveiers risikovurdering er i utgangspunktet feil: Konsekvensen av en storbrann i Oslo T-banesystem er samfunnmessig uakseptabel. Da er sannsynligheten underordnet. Dette må så vel myndigheter som eierne erkjenne. Å sprinkle Oslos T-banesystem er et godt alternativ til andre sikringstiltak, når målet er å forhindre en uakseptabel konsekvens.

NRK-radio meldte på nyhetsendingene den 20. mai at det har vært 17 branntilløp / røykutviklinger i Oslos T-banesystem så langt i år 2003. Videre i sendingen ble sikkerhetssjef Ole Petter Evang intervjuet.

Hans hovedutsagn, slik jeg oppfattet det, var at det ikke var tilstrekkelig sannsynlig at det skulle bli en så stor brann i T-banesystemet at en egen rømningsstunnel og ventilasjonsvifter var økonomisk riktig å bygge i den nye T-baneringen. Det var riktigere å bruke pengene på nytt utstyr, ut i fra den tankegang at nytt utstyr har mindre sannsynlighet for å skape branntilløp enn gammelt utstyr.

Kan hende at det matematiske regnestykket til sikkerhetssjefen er korrekt, dersom vi aksepterer den gamle ligningen at Risiko = Sannsynlighet x Konsekvens ($R = S \times K$). Vårt standpunkt er imidlertid at man generelt må bruke denne betraktningssåten med stor ydmykhet, og at i noen sammenheng er den direkte feil.

Slik som i dette tilfellet. Feilbetraktningen er at konsekvensen ved en stor brann i T-banesystemet rett og slett er uakseptabel.

I tillegg til denne fundamentale feilbetraktningen, er det stor sannsynlighet for at så vel konsekvens-betraktningen som sannsynlighetsbetraktningen til Oslo Sporveiers sikkerhetssjef ikke holder mål. Dette vet jeg egentlig intet om. Men dersom Oslo Sporveiers betraktninger ligner på betraktningene til de to største eierene av våre nasjonale transportårer, Jernbaneverket og Vegdirektoratet, er det med sikkerhet undervurderinger.

I likhet med for Romeriksporten, er alternativet til å lage en egen rømningsstunnel i Oslo T-banesystem, å sprinkle hele systemet for å forhindre en uakseptabel konsekvens av en brann. Start med de gamle tunnelene!

Gjør hjemmeleksa!

Av Guttorm Liebe 10.05.03

Konferansen "JUSS eller MORAL, - grenser for innsatsmannskap når liv kan reddes, - vårt ansvar" ga de svart vi håpet på! Innsatsmannskap vil neppe kunne anklages for å ha gått "for langt" i forsøk på å redde andres liv med fare for eget.

Dersom ledelsen har gjort "hjemmeleksa si" og utvist et rimelig godt faglig skjønn under en innsats, vil de neppe kunne bli stilt til ansvar dersom innsatsmannskap skades / forulykker.

Lenke til hele utredningen til professor Henning Jakhelln kan lastes på våre hjemmesider.

Konferansen ble innledet av NBLFs nestleder, **brannsjef Jan Kongsvik**. Han pekte på at ingen har utdypet hvilke krav/ forventninger til brannvesenet brannvernloven stiller, for at publikum skal få den hjelp de har "rettmessig" krav på. Og stilte spørsmålet om det er overensstemmelse mellom brannvernlovens forventninger og arbeidsmiljølovens grenser for mannskapenes innsats?

NBLFs leder **brannsjef Guttorm Liebe**, prøvde å besvare spørsmålet "Juss eller moral, - hvilket ansvar rangerer høyest?"

Konferansen fortsatte med to eksempler.

Varabrannsjef Ove Stokkeland, Skien fortalte om "Redningsdykking uten dykkerberedskap"

Varabrannsjef Knut Larsen, Kristiansund vurderte "Valgets kval, - eller ga det seg selv?"

Professor Henning Jakhelln, som nettopp har utredet disse spørsmål for DBE, hadde overskriften: "Overprøving av innsatsmannskapenes vilje til å redde liv med fare for eget liv".

Han slo fast ledelsens dilemma:

➤ hensyn til arbeidstaker <=> hensyn til nødstilte

Og avsluttet med:

Situasjonen er at at brannvernloven fordrer maksimal innsats, mens Arbeidsmiljøloven fordrer sikker innsats, og mente at da må noen av sikkerhetskravene i arbeidsmiljøloven modifiseres!

Overingeniør Hans Kr. Madsen, DBE skulle svare på dette spørsmålet: "Røykdykkerveiledning, - hvilken veiledning gis i det juridisk/ moralske dilemmaet?"

Om den nye røykdykkerveiledningen:

- Nasjonalt minimumskrav ved røykdykking
- Situasjonen er avgjørende
- DBEs veiledninger gir ikke svar på dilemmaet!
- Sikkerhet ved innsats, baserer seg på helse, fysisk kapasitet, opplæring, personlig utstyr, .. etc., - med andre ord ulykkesforebyggende tiltak
- Har vi orden på dette, er vi ganske "trygge"

Siste foredragsholder var **seksjonssjef Einar Pedersen, Norges brannskole**: "Hva underviser Norges brannskole når det gjelder ansvarsdilemmaet?"

Undervisningen i dag inneholder:

- hvordan håndtere valgsituasjonen?
- om bestemmelser, om dokumentering -HMS "er muligheten større enn risikoen?"

Konkluderte med følgende konsekvens for framtidig undervisning:

- Ansvarsproblemet inn i flere kurs
- Eksterne forelesere til dette
- Om etterhåndtering av ulykker

Konferansen ble avsluttet med følgende oppsummeringer:

Konklusjoner:

- Den enkelte brannmann må nødvendigvis foreta selvstendige vurderinger når det er hans eget liv som settes i fare
- Ledelsen har en selvsagt plikt til å stoppe en innsats som blir for risikofyllt
- Forebyggelse er det viktigste for ledelsen:
  - Planer for innsats, - generelle og spesielle må utarbeides
  - Vær nøye med å ha utarbeidet interne regler, rutiner etc, (IK-systemet)
  - Legg inn unntaksbestemmelser
  - Kunnskap hos den enkelte er basis, - denne må kunne dokumenteres
  - Øvelsene må være sikrere enn det som kan skje i virkeligheten
- Har ledelsen gjort dette og et rimelig godt skjønn er utvist i den aktuelle situasjonen, - er man juridisk innenfor dagens rettslige bestemmelser

Målene:

Ett av målene er nådd! - nå vet vi hva vi må gjøre!

NBLF oppnådde imidlertid ikke sitt mål om å få unntaksbestemmelser inn i selve arbeidsmiljøloven, - men professor Henning Jakhellns utredninger vil bli tatt inn i rettsvidene og derved måtte bli betydelig lagt vekt på i en eventuell rettslig oppfølging av en ulykke.

NB! Les mere fra konferansen på våre hjemmesider!

Ny læreplan – forebyggende kurs

Av Per Ole Sivertsen 21.05.03

Jeg representerer NBLF i læreplanutvalget som skal lage ny læreplan for forebyggende kurs. Har du innspill som jeg kan ta med meg i dette arbeidet er det fint om du sender meg en E-post til deposito@online.no.

Viktig melding! HUSK å registrere "Solskinshistorier"

**Gjensidige
NOR**

**MORTENSEN
TeleCom as**

Kommunikasjonssentraler og radioutstyr for nødnettene